

Ο Έτορε Μεσίνα δεν είναι μόνο ένας από τους κορυφαίους προπονητές στο ευρωπαϊκό μπάσκετ, αλλά κι ένας εξαιρετικός blogger. Ο προπονητής της ΤΣΣΚΑ Μόσχας διατηρεί το προσωπικό του ηλεκτρονικό "ημερολόγιο" στη μεγαλύτερη αθλητική ιστοσελίδα της Ρωσίας και δεν διστάζει να αναλύσει τα πάντα...

Ο Ιταλός τεχνικός θεωρείται ένας εξαιρετικός "δάσκαλος" του μπάσκετ κι αυτή την μεταδοτικότητα που τον διακατέχει, τη χρησιμοποιεί και μέσα από τον γραπτό λόγο. Στο συγκεκριμένο blog που ανανεώνεται 2-3 φορές το μήνα, αναλώνεται σε θέματα τακτικής, ανάλυσης των τελευταίων εξελίξεων στην ΤΣΣΚΑ Μόσχας και γενικότερα ασχολείται με διάφορες παραμέτρους που αφορούν τη ζωή και τη δουλειά ενός προπονητή, αλλά και τη λειτουργία μιας ομάδας που αγωνίζεται στο υψηλότερο επίπεδο.

Το blog του Μεσίνα είναι γραμμένο στα αγγλικά και στα ρώσικα και φιλοξενείται στην εφημερίδα "Sport". Για να το διαβάσετε πατήστε [εδώ](#).

Το serk.gr θα μεταφράσει κάποια κείμενα του Έτορε Μεσίνα (που είχε διδάξει πριν από πέντε χρόνια στο σεμινάριο του Συνδέσμου στην Νίκαια) και στα ελληνικά. Η αρχή θα γίνει με ένα πρόσφατο post του Ιταλού τεχνικού, που αναφέρεται στο κεφάλαιο "ηγέτης".

□ Έτορε Μεσίνα: "Τι χρειάζεται για να γίνεις ηγέτης"

"Ο Τζέι Αρ (Χόλντεν) έδειξε εκπληκτικά ηγετικά χαρίσματα, όχι μόνο με τους πόντους και τις ασίστ του αλλά και με το παράδειγμα που δίνει τους τελευταίους τρεις μήνες. Αν αξιολογήσουμε τις επιδόσεις του τόσο σε ότι αφορά το μπάσκετ, όσο και σε ότι

αφορά τα ηγετικά προσόντα, πιστεύω ότι ο Τζέι Αρ παίζει το καλύτερο μπάσκετ της καριέρας του.

Φυσικά παίζει ρόλο κι η αυτοπεποίθηση που έχει αποκτήσει από το γεγονός ότι η ομάδα του κέρδισε το πρόσφατο Ευρωμπάσκετ κι αυτός απέδειξε ότι είναι ένας εξαιρετικός παίκτης παίζοντας απέναντι σε κορυφαίους γκαρντ όπως ο Τόνι Πάρκερ. Οπότε θεωρώ ότι είναι ενδιαφέρον να συζητήσουμε το τι χρειάζεται για να γίνει κάποιος ηγέτης σε μια ομάδα.

Υπάρχουν δύο διαφορετικοί τύποι ηγέτη. Ο ένας είναι ο "σιωπηλός". Ο παίκτης που δίνει το παράδειγμα με τη σκληρή δουλειά, τη συμπεριφορά και τον τρόπο που αντιδρά στις δύσκολες καταστάσεις. Ο δεύτερος είναι ο "vocal" όπως λένε στην Αμερική, δηλαδή ο ηγέτης που χρησιμοποιεί και τα λόγια. Είναι παίκτες που μιλούν στους συμπαίκτες τους στις δύσκολες στιγμές, τους βοηθούν να ξεπεράσουν τους φόβους τους, τους σπρώχνουν στο να βγάλουν τον καλύτερο τους εαυτό. Οι δύο αυτοί τύποι ηγέτοι, εξαρτώνται κυρίως από τον χαρακτήρα του καθενός.

Κατά τη γνώμη μου τα ηγετικά προσόντα, σχετίζονται άμεσα με την υπευθυνότητα. Μόνοι αυτοί που αναλαμβάνουν τις ευθύνες τους και εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους εντός κι εκτός παρκέ, θεωρούνται ηγέτες.

Ο καλύτερος παίκτης δεν αναγνωρίζεται πάντα ως ο ηγέτης της ομάδας. Υπάρχουν διαφορετικοί λόγοι για αυτό. Πρώτον μπορεί να έχει περισσότερο ταλέντο, αλλά να μην πιέζει τον εαυτό του κάθε μέρα στην προπόνηση. Όταν βλέπουμε κάποιον να μην προσπαθεί στο 101% καθημερινά, τότε αυτός έχει ελάχιστες ελπίδες να γίνει ηγέτης. Ένας άλλος λόγος είναι το γεγονός ότι ορισμένοι κουβαλούν το βάρος του ότι είναι οι καλύτεροι παίκτες και δεν θέλουν να έχουν έξτρα πίεση, "κουβαλώνοντας" τους συμπαίκτες τους όπως θα έκανε ένας πατέρας ή ένας αδερφός. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν θέλουν, απλά σημαίνει ότι κάνουν ήδη πάρα πολλά για την ομάδα. Αισθάνονται πιο άνετα όταν υποστηρίζονται από άλλους παίκτες, από το να υποστηρίζουν οι ίδιοι τους υπολοίπους.

Πολλές φορές ο ηγέτης είναι ένας παίκτη με μέτριο ταλέντο, που δουλεύει πολύ σκληρά, είναι υπεύθυνος, παθιασμένος και νοιάζεται πολύ για τους γύρω του. Καμιά φορά μια και μόνη λέξη του είναι ικανή να χαλαρώσει ή να ενθουσιάσει αυτούς που το χρειάζονται.

Εσείς ως προπονητές δεν μπορείτε να "ορίσετε" τον ηγέτη. Αυτό είναι και το πιο ενδιαφέρον στοιχείο. Για να έχεις κάποιον ηγέτη στην ομάδα, θα πρέπει οι υπόλοιποι να τον αναγνωρίσουν ως ηγέτη. Τα μετάλλια κι οι περγαμηνές δεν σε κάνουν ηγέτη. Η ομάδα δίνει τα δικά της κριτήρια. Η αίσθηση του ηγέτη δεν συνοδεύεται πάντα από τη θέση ή τη δύναμη. Περισσότερες φορές συνεπάγεται τον σεβασμό στις γνώσεις, στην εμπειρία και στο ενδιαφέρον.

Ένας προπονητής μπορεί να βοηθήσει τους παίκτες του να επιταχύνουν τη διαδικασία της αναγνώρισης του ηγέτη. Αλλά σε καμία περίπτωση δεν μπορεί ο προπονητής να διαλέξει.

Στις ομάδες που εργάστηκα στο παρελθόν, είχα παίκτες που είχαν το ταλέντο και το πνεύμα να οδηγήσουν μια ομάδα, αλλά δεν ήταν διαθετειμένοι να μιλήσουν στους συναδέλφους τους. Είχα άλλους παίκτες που δεν ήταν οι καλύτεροι, αλλά ήξεραν πως να ενεπνεύσουν τους συμπαίκτες τους, υπογραμμίζοντας με τον τρόπο τους τη σημασία της εκπλήρωσης των ευθυνών έτσι ώστε να επιτευχθεί η νίκη.

Σήμερα είναι πολύ σημαντικότερο το πως θα χτίσεις μια ομάδα, από το πως θα την κοουτσάρεις. Αν βρεις καλούς παίκτες με τη δυνατότητα να γίνουν ηγέτες, θα έχεις πολλά λιγότερα προβλήματα. Αν ανάμεσα στους παίκτες σου δεν υπάρχουν ηγέτες, όσο καλοί κι αν είναι ξαφνικά θα βρεθείς σε μια δύσκολη κατάσταση.

Κατά τη γνώμη μου ο κόουτς δεν πρέπει να είναι ο ηγέτης μέσα στα αποδυτήρια. Πρέπει να κάνεις την ομάδα να σέβεται κάποιους κανόνες, αλλά θα πρέπει να στηρίζεις στο γεγονός ότι μια ομάδα θα έχει έναν, δύο ή τρεις ηγέτες στα αποδυτήρια.

Στα τρία χρόνια μου στην ΤΣΣΚΑ είχαμε πολλούς ηγέτες εντός κι εκτός παρκέ. Από τον Πανόφ, τον Βάντερπουλ, στον Τράιαν, τον Τζέι Αρ κ.ο.κ. Σε διάφορες στιγμές θέλαμε διαφορετικού είδους ηγετικά χαρακτηριστικά και πάντα παίρναμε αυτά που θέλαμε.

Όλοι μπορούν να γίνουν ηγέτες σε ένα βαθμό, δεδομένου ότι αποδέχονται την ευθύνη, ειδικά υπό συνθήκες πίεσης. Όταν δείχνεις ότι μπορείς να κάνεις τη δουλειά σου υπό πίεση κι ότι δεν φοβάσαι να πάρεις την ευθύνη, τότε θα υπάρξουν πολλοί που θα ακολουθήσουν το παράδειγμα σου, ακόμη κι αν δεν πεις ούτε μια λέξη.

Η ικανότητα να συνυπάρξεις με άλλους ανθρώπους και να δουλέψεις πάνω σε κοινούς στόχους αποτελούν την ουσία του ηγέτη. Αν θεωρήσεις ότι ο ρόλος του ηγέτη σημαίνει ότι πρέπει να βρίσκεσαι πάνω από όλους τους άλλους τότε κάνεις λάθος. Έχω δει πολλά τέτοια παραδείγματα, να καταλήγουν σε λάθος δρόμο. Ευτυχώς αυτά είναι πολύ λίγα. Αρνητικοί ηγέτες (στον αθλητισμό κι όχι μόνο) είναι καλοί στο να επηρεάσουν τους ανθρώπους, αλλά υπακούν περισσότερο στους προσωπικούς τους στόχους. Δίνουν δηλαδή τις λάθος κατευθύνσεις, αν και μπορούν να είναι το ίδιο αποτελεσματικοί όσο οι αληθινοί ηγέτες.

Ακόμη κι ένας νεαρός παίκτης μπορεί να γίνει ηγέτης κάποια μέρα. Ο πιο δυνατός ηγέτης είναι αυτός που είναι ειλικρινά χαρούμενος όταν κερδίζει η ομάδα, όσο καλά ή άσχημα κι αν έχει παίξει ο ίδιος. Αν δεν είσαι απόλυτα χαρούμενος με τους υπόλοιπους, τότε είναι δύσκολο να ηγηθείς. Το να είναι αληθινός ηγέτης σημαίνει ότι αναλαμβάνεις την ευθύνη του συνόλου.

Φυσικά είναι πιο δύσκολο για κάποιον νεαρό παίκτη να πάρει αυτόν τον ρόλο. Αν είσαι νέος πρέπει να δείξεις ότι έχεις μεγάλες δυνατότητες κάτω από πίεση και να παίζεις στα κρίσιμα σημεία στο υψηλότερο επίπεδο. Υπάρχουν όμως εξαιρέσεις κι η ιστορία είναι γεμάτη παραδείγματα, όπως είναι η Ιώννα της Λωραίνης που ήταν μόλις 18 ετών ή ο Χριστός που οδήγησε τους ανθρώπους από τα 20 του χρόνια.

Σε κάθε ομάδα η έννοια του ηγέτη είτε μοιράζεται σε κάποιους παίκτες, είτε βρίσκεται στα

χέρια ενός και μόνο ανθρώπου. Το τελευταίο δεν πιστεύω ότι είναι πολύ καλό για το σύνολο. Στην ΤΣΣΚΑ έχουμε πολλούς που μπορούν να παίξουν αυτόν τον ρόλο σε διαφορετικές συνθήκες. Υπάρχει κάτι ιδιαίτερο με αυτή την ομάδα. Όταν χρειάζεται έναν ηγέτη, τον βρίσκει ανάμεσα σε πολλούς παίκτες, ειδικά στο τέλος της σεζόν. Οι περισσότεροι παίκτες είναι είτε ηγέτες, είτε έχουν τις δυνατότητες να γίνουν.

Στην αρχή της σεζόν η ομάδα προσπαθούσε να βρει την εσωτερική της ισορροπία. Το ρίσκο της ήττας είναι μεγαλύτερο σε αυτό το διάστημα. Κι η ισορροπία δεν αφορά μόνο το μοίρασμα των λεπτών, των πόντων ή των ριμπάουντ, αλλά έχει να κάνει με την απόφαση για το ποιος θα κάνει ένα βήμα μπρος όταν το απαιτούν οι περιστάσεις. Έχει να κάνει με την συνέπεια.

Οι τραυματισμοί βασικών παικτών σε αναγκάζουν να βρίσκεις μια καινούργια ισορροπία. Για παράδειγμα ο Ματίας (Σμόντις) είναι ένας από τους ηγέτες μας. Όταν τραυματίστηκε έπρεπε να διανεμηθούν και πάλι οι ρόλοι. Μας πήρε κάποιο χρόνο, αλλά τώρα είμαστε εντάξει. Όταν ο Ματίας επιστρέψει, θα πρέπει να αλλάξουμε και πάλι αυτές τις ισορροπίες.

Για μένα αυτό είναι το πιο ενδιαφέρον κομμάτι της δουλειάς -όχι μόνο στα σπορ αλλά γενικότερα στη ζωή. Η ισορροπία που έχουμε τώρα θα είναι διαφορετικοί σε μερικούς μήνες. Κάποιοι παίκτες τραυματίζονται, κάποιοι ανεβάζουν την απόδοση τους. Το αποτέλεσμα είναι μια τελείως διαφορετική κατάσταση. Δεν είναι καλύτερη ή χειρότερη, απλά διαφορετική. Κάθε κατάσταση, κάθε εμπειρία αλλάζει τους ανθρώπους και τις σχέσεις τους. Δεν μπορούμε να στηριζόμαστε σε αυτό που έγινε στο παρελθόν, αλλά πρέπει να προσαρμοζόμαστε έτσι ώστε να είμαστε έτοιμοι για το μέλλον.

Στον αθλητισμό έχουμε μεγάλο αριθμό αγώνων και μεγάλη πίεση. Είναι σαν μια χημική αντίδραση, η οποία εκτελείται πιο γρήγορα λόγω των υψηλών προσδοκιών. Οι παίκτες έρχονται, φεύγουν, επιστρέφουν, κάνουν ένα βήμα μπρος, ένα πίσω. Η εμπειρία, η επιτυχία, η αποτυχία, η πίεση τους κάνουν να μην είναι ποτέ οι ίδιοι. Μήνα με το μήνα αλλάζουμε. Και κάθε φορά ψάχνουμε για μια νέα ισορροπία.

Παρόλη την πίεση, οι προσδοκίες κάνουν τη μεγάλη διαφορά. Στη δουλειά του γραφείου αν κάνεις κάποιο λάθος δύσκολα θα το ανακαλύψει κάποιος. Εδώ όλοι έχουν τα μάτια τους πάνω μας. Η όλη διαδικασία επηρεάζεται από το γεγονός ότι κρινόμαστε από το κοινό. Αυτό δημιουργεί προβλήματα εγωισμού και δυσαρέσκεια λόγω της γνώμης των τρίτων. Κάποιες φορές αναγκάζεσαι να αλλάξεις τη συμπεριφορά σου για να υπερασπιστείς τη θέση του. Το να βρίσκεσαι στο φως του προβολέα σημαίνει μεγάλη πίεση. Πρέπει να αποδίδεις στο υψηλότερο επίπεδο κάθε βράδυ. Πρέπει να είσαι ο ηγέτης σε κάθε παιχνίδι;